

Prezentowany projekt jest elementem kolejnego przedsięwzięcia realizowanego w Sanktuarium Historycznym Machu Picchu (SHM) w ramach wieloletniej współpracy Centrum Studiów Andyjskich Uniwersytetu Warszawskiego w Cusco oraz oddziału Peruwiańskiego Ministerstwa Kultury w Cusco (Dirección Desconcentrada de Cultura Cusco - DDC). Obszarem zainteresowań prowadzonych prac jest Sanktuarium Historyczne Machu Picchu położone w prowincji Urubamba w regionie Cusco. Całość Sanktuarium to ponad 370 km², w ramach których wyróżniono 59 stanowisk archeologicznych. Machu Picchu, w którym głównie do tej pory były prowadzone badania w ramach współpracy między dwoma ośrodkami, zostało ufundowane w połowie XV wieku przez władcę inkaskiego – Pachacutiego. W momencie swojej świetności pełniło funkcje polityczne oraz religijne na co wskazują badania przeprowadzone na stanowisku oraz jego uwarunkowania geograficzne. Znajduje się ono w niewielkiej odległości od jednej z Świętych Gór Inkaskich - Salcantay, która także leży w ramach SHM. Długo obszar ten funkcjonował jedynie w pamięci ludności lokalnej zaś dla świata zachodniego został odkryty w 1911 roku przez amerykańskiego badacza Hiram Bingham.

Stanowisko Chachabamba, które jest przedmiotem projektu, należy do Sanktuarium Historycznego Machu Picchu. Położone jest na lewym brzegu rzeki Vilcanota, na wysokości 2172 m n.p.m. Dzięki takiej lokalizacji znajduje się w strefie klimatycznej odpowiadającej bardzo wilgotnemu lasowi subtropikalnemu.

Kompleks Chachabamba jest wyjątkowy z kilku względów. Pierwszym istotnym aspektem jest fakt iż, jest ono połączone drogą inkaską z Machu Picchu jednak co ważniejsze, stanowisko jest zorientowane na górę Salcantay – Świętą Górę Inków, jedną z najważniejszych wyroczni całego państwa Inkaskiego. Kolejnym ważnym aspektem jest *huaca*, czyli święta skała zlokalizowana w centralnym sektorze stanowiska oraz dodatkowo również zwrócona w stronę góry Salcantay.

Elementem, który jest przedmiotem prezentowanego projektu jest system kanałów wodnych oraz fontann na przedstawionym stanowisku. Święta skała (*huaca*) znajdująca się w sektorze ceremonialnym jest otoczona przez kompleks budynków, wokół którego wzniesione zostały dwa symetryczne systemy wodne składające się z siedmiu fontann połączonych kanałami zarówno z strony wschodniej jak i zachodniej. Interesujący jest fakt, że woda, niegdyś przepływająca przez kanały, miała ujście do rzeki nie zasilając żadnego zbiornika wodnego wewnątrz stanowiska. Celem badań jest zrozumienie Inkaskich budowniczych odpowiadających za ten imponujący system wodny oraz próba odpowiedzi na podstawowe pytania dotyczące funkcji jaką mogły pełnić te nietypowe struktury. Kolejnym badanym elementem będzie źródło całego systemu. Obecnie kanały są zarośnięte przez gęstą trawę zaś domniemane miejsce, w którym mogło znajdować się źródło całego systemu, zupełnie niedostępne ze względu na bujną roślinność.

Wszystkie wymienione czynniki wskazują na wielką wagę religijną stanowiska w okresie przedhiszpańskim. Chachabamba jest wyjątkowa jeszcze z jednego względu, nigdy nie prowadzone były tam regularne prace archeologiczne, a fakt iż jest ona zlokalizowana w tak interesującym miejscu może wskazywać na niezwykle ciekawe wyniki badań.

Aby osiągnąć powyższe cele niezbędne jest przeprowadzenie interdyscyplinarnych badań w terenie, począwszy od nieinwazyjnych badań przygotowujących przestrzeń pod wykopaliska (teledetekcja). Kolejnym krokiem jest wykonanie dokumentacji z wykorzystaniem fotogrametrii cyfrowej bliskiego zasięgu, a także przeprowadzenia badań wykopaliskowych we współpracy z Programem de Investigaciones Arqueológicas e Interdisciplinarias en El Santuario Histórico de Machupicchu – Programem powołanym do życia przez DDC prowadzącym badania archeologiczne w SHM. Etapem finalnym jest przystosowanie i udostępnienie stanowiska do ruchu turystycznego, który do tej pory nie jest kontrolowany w prawidłowy sposób. Prace konserwacyjne wokół systemu wodnego na stanowisku Chachabamba mają za cel ponowne uruchomienie całego systemu kanałów oraz fontann by funkcjonowały one tak jak w czasach Inkaskich. Ostatnim aspektem jest opracowanie analizy otrzymanych wyników badań oraz opublikowanie ich zarówno w Polsce jak i w Peru.